

PLANTE IERBOASE DIN FLORA SPONTANĂ CARE POT FI FOLOSITE ÎN SPAȚIILE VERZI ȘI ROLUL LOR ÎN AMELIORAREA MEDIULUI AMBIANT

Ioana SAVU*

Problema protecției mediului înconjurător, prevenirii și combaterii poluării, preocupă astăzi întreaga lume.

Un rol deosebit în ameliorarea mediului ambiant îl are vegetația. Astfel, ea este principala sursă de oxigen și de reducere a procentului de dioxid de carbon din atmosferă, de reținere a prafului și a diferitelor impurități, pentru conservarea resurselor de apă din sol și reducerea scurgerilor de suprafață, de îmbunătățire a microclimatului, reducere a zgomotelor, pentru crearea unui mediu stenic, a unui mediu potrivit desfășurării acțiunilor social-culturale.

În același timp, plantele care reprezintă amicii cei mai fideli ai oamenilor, trebuie să fie protejate și conservate cu toate mijloacele de care dispunem. Multe specii de plante amenințate cu dispariția trebuie să fie înmulțite și răspândite în acele locuri unde beneficiază de condiții prielnice dezvoltării și pe care la rândul lor le pot proteja și înfrumuseța. Peisajele naturale trebuie păstrate pentru a putea beneficia de ele și generațiile viitoare. Se cunoaște rolul imens pe care îl are pădurea în ameliorarea mediului. Ne vom referi la câteva plante din flora spontană care pot fi utilizate în spațiile verzi din cadrul orașelor.

În procesul accelerării urbanizării, dezvoltării industriei în ritm vertiginos, dezvoltarea spațiilor verzi constituie o necesitate a unei vieți moderne civilizate. Acestea oferă peisaje ce îndeplinesc multiple funcții stimulatoare pentru muncă, distractive și calmante, cu rol profilactic și curativ, etc.

În cadrul orașului nostru, parcul Trivale are o acțiune binefăcătoare, constituind un filtru verde, creând un cadru minunat pentru odihna activă sau pasivă, destindere și recreere. În același timp, el oferă material bogat de cercetare al prietenilor naturii.

Elevii au efectuat aici numeroase activități de observație, studiu și cunoaștere a caracterelor factorilor abiotici și a biotipurilor, a fitocenozelor și zoocenozelor.

Atrași de frumusețea vegetației, pe lângă alte observații au avut în vedere cunoașterea și urmărirea plantelor ierboase cu flori care ar putea fi folosite în spațiile verzi pentru lărgirea sortimentului de plante decorative, alegând pe acelea la care au observat și o contribuție în ameliorarea mediului, și anume capacitatea lor de a reține praful.

Spațiile verzi cuprind un număr mare de plante (arbori, arbuști, plante ierboase) din flora țării noastre și plante exotice, dar numărul lor ar putea fi cu mult mai mare dacă s-ar folosi și din cele spontane. Ele au avantajul că se pot procura ușor, sunt rezistente la condițiile de mediu, chiar la efectul poluanților, necesită mult mai puține lucrări de întreținere, având și rol în ameliorarea mediului.

Observațiile au fost făcute la un număr de 12 specii de plante ierboase cu flori, timp de doi ani, în diferite anotimpuri. Elevii au efectuat observații fenologice, au studiat cerințele ecologice și au constatat însușirea lor de a reține praful și pulberile din atmosferă, prin depunerea acestora pe frunze și tulpini.

Plantele au fost studiate pe suprafețe determinate de 10 mp, unde speciile respective erau în abundență relativă. Cercetarile făcute în teren asupra plantelor și factorilor abiotici au fost continuate în laborator, unde probele prelevate au fost analizate și constatările din teren prelucrate.

* Colegiul Național „Ion C. Brătianu”, Pitești

Plantele alese pentru observație au fost prezentate copiilor printr-o scurtă caracterizare a organelor și a modului de înmulțire. Efectuarea observațiilor fenologice a început în lunile martie-aprilie când plantele au pornit la viața activă.

Studierea exigențelor ecologice a început cu cercetarea solului. De pe suprafețele stabilite, copii au recoltat, în formă de șah sau în zig-zag, probe de sol, toamna, după încheierea vegetației. Acestea au fost ambalate în pungi de polietilenă, etichetate, notându-se numărul probei, locul recoltării, adâncimea, data și numele celui care a făcut recoltarea.

Înșușirea de a reține praful a fost observată la început la plante izolate din specia respectivă și apoi urmărite insistent, pe suprafețele alese, unde speciile s-au aflat în abundență relativă. S-au observat plantele și după ploaie și s-a constatat că după fiecare spălare, capacitatea de a reține praful se reînnoiește la nivelul inițial.

Prezentăm plantele studiate și cerințele lor ecologice, precum și rolul lor în ameliorarea mediului:

1. *Althaea officinalis* – nalbă mare: are flori alb-roze, înflorește în iulie-august, necesită loc uscat, sol nisipos și sărac; reține praful;
2. *Asarum europaeum* – pochivnic: are flori purpurii, înflorește din martie până în mai în loc uscat; reține praful;
3. *Barbarea vulgaris* – bărbușoară crușătea: are flori albe, înflorește din aprilie până în iunie; reține praful.
4. *Chamaenerion angustifolium* – sburătoare: are flori roșii înflorește din iulie până în august în loc luminos, pe sol fertil; reține praful.
5. *Geranium robertianum* – năprasnic: are flori roșii-roze, înflorește din mai până în septembrie, necesită umbră, sol sărac; reține praful.
6. *Dentaria bulbifera* – colțitor: are flori liliachii, cere umbră, sol fertil; reține praful.
7. *Dictamnus albus* – frâsinel: are flori roze, înflorește în iunie-iulie, crește în loc uscat, sol sărac ; reține praful.

8. *Eupatorium cannabinum* – cânepa – codrului: are flori roșii, înflorește din iulie până în septembrie, necesită umbră, loc umed, sol argilos, reține praful.
9. *Geranium pratense* – ciocul berzei: are flori roșii, ușor violacee, înflorește din mai până în august, are nevoie de loc umed, sol argilos; reține praful.
10. *Lychnis coronaria* – curcubeu: are flori purpurii, înflorește din mai până în iulie pe sol argilos : reține praful.
11. *Lychnis flos ccuculi* – floarea cucului : are flori roze, înflorește din mai până în august, are loc uscat, sol argilos și fertil ; reține praful.
12. *Saponaria officinalis* – săpunărița : are flori roz, înflorește din iunie până în septembrie pe sol argilos; reține praful.
13. *Salvia pratensis* – salvie de câmp : are flori violet închis sau albastre ; înflorește din mai până în iulie ; are nevoie de loc uscat și sol sărac ; reține praful.

Numărul acestor plante din flora spontană este cu mult mai mare și ele pot fi utilizate cu succes în diversele forme ale spațiilor verzi. Aceasta nu înseamnă că sortimentul de plante decorative existent trebuie neglijat sau micșorat, ci dimpotivă el trebuie amplificat cu noi specii de plante, atât spontane, cât și exotice care să fie acclimatizate.